

บทบรรณาธิการ

ในวาระที่กองบรรณาธิการ วารสารสาธารณสุขมูลฐาน (ภาคกลาง) ได้ไปศึกษาดูงานโรงเรียนเบาหวานวิทยานครชัยบุรินทร์ จังหวัดนครราชสีมา ตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ในการยกระดับการควบคุมและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเชิงบูรณาการในระดับพื้นที่เขตสุขภาพที่ 9 นั้น

ปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทยและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ผู้ป่วยส่วนหนึ่งไม่ทราบว่าตนเองมีภาวะดังกล่าว แม้จะได้รับการวินิจฉัยและเข้ารับการรักษาในระบบสาธารณสุขแล้วยังไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในเกณฑ์เป้าหมายได้ การรักษาด้วยยาเพียงอย่างเดียว มีข้อจำกัด หากไม่มีการส่งเสริมให้ผู้ป่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและการจัดการสุขภาพของผู้ป่วยอย่างจริงจังจะควบคู่กันไปด้วย

โรงเรียนเบาหวานวิทยา นครชัยบุรินทร์ ประกอบด้วย 5 ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้สภาวะสุขภาพตนเอง โภชนาการแบบ Low Carb การออกแบบการปรับเปลี่ยนสุขภาพ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่เหมาะสม และการสร้างแรงจูงใจในการดูแลตนเอง โดยมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ผ่านการพัฒนาศักยภาพแล้ว ทำหน้าที่เป็นครูจิตอาสาติดตามเยี่ยมบ้านเจาะเลือด และแปลผลให้ผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องขับเคลื่อนผ่านกลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ที่บูรณาการทุกภาคส่วนตั้งแต่โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น วัด ไปจนถึงครอบครัว ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน แสดงให้เห็นว่าผู้ป่วยสามารถเข้าสู่ภาวะ DM Remission และปรับลดขนาดยาได้ ทั้งยังส่งผลให้มูลค่าการใช้ยาในภาพรวมลดลง จนกระทรวงสาธารณสุขได้นำโมเดลนี้มาเป็นต้นแบบในการขยายผลการจัดการ NCDs เชิงบูรณาการทั่วประเทศ

วารสารฉบับนี้รวบรวมบทความวิชาการที่สะท้อนประเด็นที่เกี่ยวข้องด้านสาธารณสุขที่น่าสนใจไว้ กองบรรณาธิการหวังว่าองค์ความรู้ที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายและการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ จึงขอเชิญชวนนักวิจัยและบุคลากรสาธารณสุขทุกท่านร่วมส่งผลงานวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในฉบับต่อ ๆ ไป

บรรณาธิการวารสารสาธารณสุขมูลฐาน (ภาคกลาง)

เมษายน 2569